

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การแต่งตั้งสมาชิกสภาพัฒนาการเมืองตามมาตรา ๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติ
สภาพัฒนาการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

สำนักงานสภาพัฒนาการเมือง สถาบันพระปกเกล้า ได้มีหนังสือ ที่ สพม ๐๐๐๓/๔๑๗ ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า สมาชิกสภาพัฒนาการเมืองตามมาตรา ๗ (๑) (๒) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ชุดปัจจุบันได้ครบวาระการดำรงตำแหน่งในวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๕ สำนักงานสภาพัฒนาการเมืองได้ประสานงานกับสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) (พอช.) เพื่อดำเนินการให้ได้มาซึ่งสมาชิกสภาพัฒนาการเมืองตามมาตรา ๗ (๑) จากผู้แทนที่ได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมระดับจังหวัดของสภาองค์กรชุมชนตำบล สำหรับสมาชิกสภาพัฒนาการเมืองตามมาตรา ๗ (๒) และ (๓) ได้มีการประชุมคณะกรรมการสรรหาเพื่อสรรหามาชิกทั้งสองประเภทดังกล่าว โดยได้สรรหามาชิกทั้งสองประเภทนี้พร้อมทั้งรายชื่อสำรองเสร็จสิ้นแล้วเมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๕

พอช. ได้ส่งรายชื่อผู้แทนที่ได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมระดับจังหวัดของสภาองค์กรชุมชนตำบลให้กับสำนักงานสภาพัฒนาการเมืองทั้ง ๗๗ จังหวัด โดยแจ้งเพิ่มเติมว่ามีผู้ได้รับการคัดเลือกใน ๕ จังหวัด ที่ยังคงมีประเด็นร้องเรียนและยังไม่เป็นที่ยุติในข้อเท็จจริง ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี จังหวัดน่าน จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดศรีสะเกษ และจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการหาข้อเท็จจริงในส่วนที่เกี่ยวข้องโดยไม่ทราบได้ว่าจะได้ข้อยุติเมื่อใด

สำนักงานสภาพัฒนาการเมืองจึงขอหารือในประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการประกาศแต่งตั้งสมาชิกสภาพัฒนาการเมืองตามมาตรา ๗ (๑) (๒) และ (๓) ดังนี้

๑. หากการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการให้ข้อยุติในประเด็นร้องเรียนของผู้ได้รับคัดเลือกเป็นสมาชิกตามมาตรา ๗ (๑) ใน ๕ จังหวัด ยังไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาเก้าสิบวันนับแต่วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๕ ซึ่งเป็นระยะเวลาที่กำหนดสำหรับการสรรหามาชิกตามมาตรา ๗ (๒) และ (๓) สำนักงานสภาพัฒนาการเมืองจะดำเนินการประกาศแต่งตั้งสมาชิกสภาพัฒนาการเมืองตามมาตรา ๗ (๑) ตามรายชื่อทั้ง ๗๗ จังหวัด ที่ พอช. จัดส่งให้ไปพร้อมกับสมาชิกตามมาตรา ๗ (๒) และ (๓) ซึ่งได้สรรหาเสร็จแล้ว ได้หรือไม่

๒. หากได้ประกาศแต่งตั้งสมาชิกตามมาตรา ๗ (๑) แล้ว ได้มีข้อยุติในประเด็นร้องเรียนของผู้ได้รับคัดเลือกใน ๕ จังหวัด และมีผลให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากการเป็นสมาชิกสภาองค์กรชุมชน หรือได้ข้อยุติว่าการเลือกสมาชิกตามมาตรา ๗ (๑) ของที่ประชุมในระดับจังหวัดของสภาองค์กรชุมชนตำบลมีข้อขัดแย้งกฎหมายหรือกฎข้อบังคับ หรือผู้ได้รับเลือกขาดคุณสมบัติหรือ

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๑/๒๐๕๐ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
มีลักษณะต้องห้าม จะเป็นเหตุให้ผู้พ้นจากการเป็นสมาชิกสภาพัฒนาการเมืองหรือไม่ เนื่องจากคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคยมีความเห็นเรื่องวาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาพัฒนาการเมืองตามมาตรา ๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ (เรื่องเสร็จที่ ๑๐๗๖/๒๕๕๔) ไว้ว่า การพ้นจากการเป็นสมาชิกสภาองค์กรชุมชนตำบลตามวาระไม่เป็นเหตุให้พ้นจากการเป็นสมาชิกสภาพัฒนาการเมือง

๓. สำนักงานสภาพัฒนาการเมืองจะดำเนินการประกาศแต่งตั้งสมาชิกตามมาตรา ๗ (๒) และ (๓) ไปก่อน ส่วนสมาชิกตามมาตรา ๗ (๑) จะดำเนินการประกาศเมื่อได้ข้อยุติสำหรับกรณีที่มีปัญหาใน ๕ จังหวัดแล้ว ได้หรือไม่

๔. สำนักงานสภาพัฒนาการเมืองจะดำเนินการประกาศแต่งตั้งสมาชิกตามมาตรา ๗ (๒) และ (๓) ไปพร้อมกับสมาชิกตามมาตรา ๗ (๑) เฉพาะจังหวัดที่ไม่มีปัญหาไปก่อน และเมื่อได้ข้อยุติสำหรับกรณีที่มีปัญหาใน ๕ จังหวัดแล้ว จึงดำเนินการประกาศแต่งตั้งเพิ่มเติมได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงานสภาพัฒนาการเมือง โดยมีผู้แทนสถาบันพระปกเกล้า (สำนักงานสภาพัฒนาการเมือง) และผู้แทนสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นในแต่ละประเด็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง เห็นว่า เมื่อสำนักงานสภาพัฒนาการเมืองได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๔ (๔)^๑ แห่งพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ประสานงานกับ พอช. เพื่อให้ พอช. ดำเนินการให้ได้มาซึ่งสมาชิกตามมาตรา ๗ (๑) และเมื่อ พอช. ซึ่งเป็นผู้ดำเนินการได้แจ้งผลการคัดเลือกกว่าผู้ได้รับการคัดเลือกใน ๕ จังหวัด ยังมีประเด็นร้องเรียนซึ่งไม่เป็นที่ยุติ และ พอช. กำลังตรวจสอบข้อเท็จจริงในส่วนที่เกี่ยวข้องอยู่ การที่สำนักงานสภาพัฒนาการเมืองจะประกาศแต่งตั้งสมาชิกตามมาตรา ๗ (๑) ตามรายชื่อทั้ง ๗๗ จังหวัด โดยที่รู้อยู่ในจำนวนนั้นยังมีปัญหาซึ่งไม่เป็นที่ยุติอยู่ ๕ จังหวัด ย่อมเป็นการดำเนินการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ประเด็นที่สอง เห็นว่า เมื่อได้มีความเห็นว่าสำนักงานสภาพัฒนาการเมืองไม่มีอำนาจประกาศรายชื่อบุคคลที่ยังมีปัญหาก็ไม่เป็นที่ยุติได้ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยปัญหาในประเด็นนี้ อย่างไรก็ตาม เห็นสมควรบันทึกไว้เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องว่า ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๑ มาตรา ๒๔ ให้สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

๑. ๒. ๓. ๔. ๕. ๖. ๗. ๘. ๙. ๑๐. ๑๑. ๑๒. ๑๓. ๑๔. ๑๕. ๑๖. ๑๗. ๑๘. ๑๙. ๒๐. ๒๑. ๒๒. ๒๓. ๒๔. ๒๕. ๒๖. ๒๗. ๒๘. ๒๙. ๓๐. ๓๑. ๓๒. ๓๓. ๓๔. ๓๕. ๓๖. ๓๗. ๓๘. ๓๙. ๔๐. ๔๑. ๔๒. ๔๓. ๔๔. ๔๕. ๔๖. ๔๗. ๔๘. ๔๙. ๕๐. ๕๑. ๕๒. ๕๓. ๕๔. ๕๕. ๕๖. ๕๗. ๕๘. ๕๙. ๖๐. ๖๑. ๖๒. ๖๓. ๖๔. ๖๕. ๖๖. ๖๗. ๖๘. ๖๙. ๗๐. ๗๑. ๗๒. ๗๓. ๗๔. ๗๕. ๗๖. ๗๗. ๗๘. ๗๙. ๘๐. ๘๑. ๘๒. ๘๓. ๘๔. ๘๕. ๘๖. ๘๗. ๘๘. ๘๙. ๙๐. ๙๑. ๙๒. ๙๓. ๙๔. ๙๕. ๙๖. ๙๗. ๙๘. ๙๙. ๑๐๐.

(๔) ประสานงานกับสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) เพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกตามมาตรา ๗ (๑) และมาตรา ๑๕ วรรคสอง

๑. ๒. ๓. ๔. ๕. ๖. ๗. ๘. ๙. ๑๐. ๑๑. ๑๒. ๑๓. ๑๔. ๑๕. ๑๖. ๑๗. ๑๘. ๑๙. ๒๐. ๒๑. ๒๒. ๒๓. ๒๔. ๒๕. ๒๖. ๒๗. ๒๘. ๒๙. ๓๐. ๓๑. ๓๒. ๓๓. ๓๔. ๓๕. ๓๖. ๓๗. ๓๘. ๓๙. ๔๐. ๔๑. ๔๒. ๔๓. ๔๔. ๔๕. ๔๖. ๔๗. ๔๘. ๔๙. ๕๐. ๕๑. ๕๒. ๕๓. ๕๔. ๕๕. ๕๖. ๕๗. ๕๘. ๕๙. ๖๐. ๖๑. ๖๒. ๖๓. ๖๔. ๖๕. ๖๖. ๖๗. ๖๘. ๖๙. ๗๐. ๗๑. ๗๒. ๗๓. ๗๔. ๗๕. ๗๖. ๗๗. ๗๘. ๗๙. ๘๐. ๘๑. ๘๒. ๘๓. ๘๔. ๘๕. ๘๖. ๘๗. ๘๘. ๘๙. ๙๐. ๙๑. ๙๒. ๙๓. ๙๔. ๙๕. ๙๖. ๙๗. ๙๘. ๙๙. ๑๐๐.

๒ มาตรา ๗ ให้สภาพัฒนาการเมืองประกอบด้วยสมาชิก ดังต่อไปนี้

(๑) สมาชิกซึ่งมาจากผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคม ตามคำนิยาม คำว่า องค์กรภาคประชาสังคม (๑) ในมาตรา ๓ ซึ่งที่ประชุมในระดับจังหวัดของสภาองค์กรชุมชนตำบลเลือกกันให้เหลือจังหวัดละหนึ่งคน

(๒) สมาชิกซึ่งมาจากผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคม ตามคำนิยาม คำว่า องค์กรภาคประชาสังคม (๒) ในมาตรา ๓ จำนวนสิบหกคน

(๓) สมาชิกซึ่งมาจากหัวหน้าพรรคการเมืองหรือผู้แทนหัวหน้าพรรคการเมืองซึ่งมีสมาชิกในสังกัดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกพรรคการเมืองพรรคละหนึ่งคน

(๔) สมาชิกซึ่งมาจากหัวหน้าพรรคการเมืองหรือผู้แทนหัวหน้าพรรคการเมืองซึ่งมิได้มีสมาชิกในสังกัดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือสองคน

(๕) สมาชิกซึ่งมาจากประธานคณะกรรมการกฤษฎีกาและประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือหนึ่งคน

(๖) สมาชิกโดยตำแหน่งได้แก่ เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เลขาธิการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)

(๗) สมาชิกผู้ทรงคุณวุฒิอื่นจำนวนสิบคน

ให้สมาชิกตามวรรคหนึ่งเลือกกันเองเป็นประธานสภาหนึ่งคน และรองประธานสภาสองคน

ให้เลขาธิการเป็นสมาชิกและเลขานุการสภาพัฒนาการเมือง

๒ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

ในเรื่องเสร็จที่ ๑๐๗๖/๒๕๕๔^๔ เป็นการให้ความเห็นกรณีการเข้าเป็นสมาชิกสภาพัฒนาการเมืองตามมาตรา ๗ (๑) เป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้น มิได้รวมถึงกรณีที่เข้าดำรงตำแหน่งสมาชิกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือกรณีอื่นใด

ประเด็นที่สาม เห็นว่า คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้เคยให้ความเห็นไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๖๘๖/๒๕๕๕^๕ ว่า วิธีการได้มาซึ่งสมาชิกตามมาตรา ๗ (๑) (๒) และ (๓) มีความแตกต่างกัน และไม่ปรากฏว่ามีบทบัญญัติใดบัญญัติให้ต้องดำเนินการประกาศแต่งตั้งสมาชิกตามมาตรา ๗ (๑) (๒) และ (๓) พร้อมกัน เมื่อสมาชิกพ้นจากตำแหน่งก็อาจมีการดำเนินการให้ได้มาซึ่งสมาชิกแต่ละประเภทได้โดยไม่ส่งผลกระทบต่อวาระดำรงตำแหน่งและการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกประเภทอื่น ดังนั้น สำนักงานสภาพัฒนาการเมืองจึงอาจดำเนินการประกาศแต่งตั้งสมาชิกสภาพัฒนาการเมืองตามมาตรา ๗ (๒) และ (๓) ไปก่อน สำหรับสมาชิกตามมาตรา ๗ (๑) เมื่อได้ข้อยุติกรณีที่มีปัญหาใน ๕ จังหวัดแล้ว จึงดำเนินการประกาศแต่งตั้งสมาชิกตามมาตรา ๗ (๑) ในภายหลังก็ย่อมกระทำได้

ประเด็นที่สี่ เห็นว่า เมื่อพิจารณามาตรา ๗ (๑) ที่กำหนดให้สมาชิกประเภทดังกล่าวมาจากผู้แทนองค์กรภาคประชาสังคมซึ่งที่ประชุมในระดับจังหวัดของสภาองค์กรชุมชนตำบลเลือกกันให้เหลือจังหวัดละหนึ่งคน โดยไม่ปรากฏว่ามีบทบัญญัติใดในพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเมืองฯ บัญญัติให้ต้องดำเนินการประกาศแต่งตั้งสมาชิกตามมาตรา ๗ (๑) ทั้งหมดพร้อมกันในคราวเดียว ดังนั้น สำนักงานสภาพัฒนาการเมืองจึงอาจดำเนินการประกาศแต่งตั้งสมาชิกสภาพัฒนาการเมืองตามมาตรา ๗ (๒) และ (๓) ไปพร้อมกับสมาชิกตามมาตรา ๗ (๑) เฉพาะจังหวัดที่ไม่มีปัญหาไปก่อน และเมื่อได้ข้อยุติสำหรับจังหวัดที่มีปัญหาแล้ว จึงดำเนินการประกาศแต่งตั้งเพิ่มเติมภายหลังต่อไปได้

(นายอัษฎพร จารุจินดา)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
พฤษภาคม ๒๕๕๕

^๔บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง วาระการดำรงตำแหน่งของสมาชิกสภาพัฒนาการเมืองตามมาตรา ๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๑/๑๕๒๘ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๔ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๕บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การประกาศแต่งตั้งสมาชิกสภาพัฒนาการเมืองตามมาตรา ๗ (๑) (๒) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๑/๑๐๕๙ ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๕ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี